

Наставно-научном већу Филозофског факултета

Универзитет Београд

Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду на седници од 15.05.2025, изабрало нас је у комисију за Утврђивање испуњености услова за избор Софије Миленковић, мастер историчара уметности и истраживача приправника, у истраживачко звање истраживач-сарадник.

Тим поводом, комисија даје свој извештај, по чл. 15 Правилника о стицању истраживачких и научних звања.

Софија (Славко) Миленковић, рођена је у Београду 15.06.1993. године. Тренутно је Истраживач-приправник и студенткиња докторских студија на Семинару за студије модерне уметности, Одељење за историју уметности, Филозофски факултет, Универзитет у Београду.

ОАС је уписала 2012. и завршила 2016. као студент генерације, на Одељењу за историју уметности Филозофског факултета у Београду. Г. 2016–2017. завршила је Мастер академске студије, Одељење за историју уметности, Филозофски факултет, Универзитет у Београду, да би Мастер академске студије, Одељење за историју уметности и археологију, Универзитет Париз 1 Пантеон-Сорбона завршила 2018–2019. Од 2022. је на докторским студијама, Одељења за историју уметности, Филозофски факултет, Универзитет у Београду. Код ментора проф. др Лидије Мереник.

Марта 2023. примљена је у радни однос на одређено време, као истраживач приправник, на Одељењу за историју уметности, Филозофски факултет, Универзитет у Београду.

Од 2022/23 је докторанд-сарадник у настави за припрему наставе и семинарска вежбања, на Одељењу за историју уметности. У томе се показала као посвећена, добро припремљена и у доброј комуникацији са студентима. На предметима:

Од пролећног семестра 2022/23 Предмет: Историја модерне уметности II/2, један семестар, вежбања, Народни музеј.

Од јесењег семестра 2023/24 Предмет: Историја модерне уметности I/1, један семестар, вежбања теоријска.

Од пролећног семестра 2023/24 Предмет: Увод у уметност у света, 5 наставних јединица у семестру, гостујућа предавања на вежбањима и сл.

Научни рад - преглед и оцена:

1. Научни чланци и поглавља у монографијама и тематским зборницима у периоду од децембра 2022, избора у прво звање. :

2024. „Šta može da bude eko-umetnost: polemički aspekti određenja savremene ekološke umetnosti”, *Zbornik Seminara za studije moderne umetnosti Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu*, 20, 123–138. (са Мајом Петровић) (M24); [M 24; COBISS.SR-ID – 131952649; ISSN - 2217-3951; DOI: https://doi.org/10.18485/f_zsmu.2024.20.7]

2024. „Изложба савремене југословенске уметности у Паризу 1961. године – прилог истраживању генезе културне политике Југославије”, у: *Полемички аспекти српског модернизма после 1945. са посебним освртом на деловање чланова Задарске групе*, Душан Оташевић, Весна Круљац(ур.), зборник радова, САНУ, Београд, 251–266. [M 44; ISBN - 978-86-6184-053-1; COBISS.SR-ID - 158766345]

2024. „‘Aušvic 49865’ Vide Jocić i pitanje reprezentacije stradanja u Drugom svetskom ratu u skulpturi”, у: *Identitet umetnice u srpskoj modernoj umetnosti: zborni kradova*, Nataša Crnjanski (ur.), Akademija umetnosti, NoviSad, 116–133. (са Аном Ереш) [M 44; ISBN - 978-86-81666-95-1; COBISS.SR-ID – 160691209; DOI https://doi.org/10.18485/uns_arsfid.2024.ch6]

2. Чланак у зборнику конференције

2023. „Француски пејзажи Саве Шумановића”, *Научна конференција Сава Шумановић и европски реализми између два светска рата*, Спомен-збирка Павла Бељанског, Нови Сад; Институт за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду, Београд; Галерија слика „Сава Шумановић”, Шид, 94–105. [M 63; ISBN – 978-86-81132-16-6; COBISS.SR-ID – 116746249]

Stručni radovi nakon izbora u zvanje:

2024. „Neverovatne (ne)mogućnosti prakse Društva udružene odgovornosti / d.u.o.”, у: *Društvo udružene odgovornosti*, Goethe Institut, Beograd, bez paginacije. [ISBN - 978-86-6205-015-1; 978-86-6205-016-8; COBISS.SR-ID - 155342345]

2023. *Mihailo Vasiljević: Vernakularno*, 21. 10–12. 11. 2022, Galerija Doma kulture Studentski grad, Dom kulture Studentski grad, Beograd. [ISBN – 978-86-7933-179-3; COBISS.SR-ID – 108110857]

Naučni radovi pre izbora u zvanje istraživač pripravnik:

2020. „Stranac u Parizu: kritička recepcija Save Šumanovića na pariskoj umetničkoj sceni od 1926. do 1928. godine”, *Zbornik Seminara za studije moderne umetnosti Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu* br. 16, 43–56. [M 51; COBISS.SR-ID – 281269516; ISSN - 2217-3951]

2017. „Poetika umetnosti Marka Čelebonovića u tridesetim godinama XX veka”, *Zbornik Seminara za studije moderne umetnosti Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu* br. 13, str. 23–38. [M 51; COBISS.SR-ID – 227748620; ISSN - 2217-3951]

2022. „Од узора до инструмента: Сава Шумановић и уметничко-теоријски универзум Андреа Лота (1921–1924)” [From model to instrument: Sava Šumanović and artistic and theoretical universe of

André Lhote (1921–1924); Sava Šumanović et l'univers artistico-théorique d'André Lhote (1921–1924)], у: *Сава Шумановић и европски реализми између два светска рата* [Sava Šumanović and realisms in Europe between the two world wars; Sava Šumanović et les realisms européens entre deux guerres], Милана Квас (ур.), Спомен-збирка Павла Бељанског, Нови Сад, 61–89. [М 13; ISBN – 978-86-81794-04-3; COBISS.SR-ID – 73821705]

Ostali stručni radovi, pre izbora u zvanje:

- 2017.** „Tri Porodice Marka Čelebonovića” [Three Families of Marko Čelebonović], у: Marko Čelebonović, Nevena Martinović (ur.), Galerija Rima, Kragujevac, 189–209. [М 44; ISBN – 978-86-88255-47-9; COBISS.SR-ID – 252335372]
Текстови у каталозима изложби
- 2021.** *Lidija Delić: Titan Arum*, Galerija Kulturnog centra Šabac, Šabac.
- 2019.** *Уметност Марка Челебоновића у четвртој деценији 20. века*, Спомен-збирка Павла Бељанског, Нови Сад. [ISBN - 978-86-81132-04-3; COBISS.SR-ID– 331390983]
- 2018.** „Rani opus Marka Čelebonovića: 1922–1930” [The early opus of Marko Čelebonović: 1922–1930], у: *Marko Čelebonović: rani opus 1922–1930*, Galerija Rima, Beograd. [ISBN - 978-86-88255-51-6; COBISS.SR-ID– 269664780]
- 2016.** *Inter/akcija 2016: izložba studenata Fakulteta likovnih umetnosti u saradnji sa studentima Odeljenja za istoriju umetnosti Filozofskog fakulteta: Galerija Doma omladine Beograda, 2016*, Dom omladine Beograda, Beograd. (са Маријаном Вашчић, Катарином Костандиновић, Милицом Милојковић и Луном Радоман) [ISBN - 978-86-7698-026-0; COBISS.SR-ID– 227576332]
Прикази и разговори објављени у другим изворима
- 2022.** „*Razrešenje u nepoznatim vodama* u Umetničkom prostoru U10: razgovor sa Lili Ag, Veronikom Romhani and Žofijom Kokai”, *U10 intervju*, 24. mart.
(<https://u10interview.wordpress.com/2022/03/24/razresenje-u-nepoznatim-vodama-unfold-in-unknown-waters/>)
- 2022.** „*Sve sam ovo već video negde video* u Umetničkom prostoru U10: razgovor sa Danilom Milovanovićem”, *U10 intervju*, 16. februar. (<https://u10interview.wordpress.com/2022/02/16/sve-sam-ovo-vec-negde-video/>)
- 2021.** „Hronologija izlaganja skulpture u Srbiji 1945–2000. Predstavljanje domaćeg skulptorskog nasleđa kroz digitalnu bazu podataka”, *ICOM 14*, decembar, 14–17.
[ISSN 2217-7531; COBISS.SR-ID 187840012]
- 2021.** „Tumačenje snova na Oktobarskomsalonu”, 1. septembar.
(<https://www.kcb.org.rs/2021/09/vizuelna-umetnost-i-mladi-4/>)
- 2021.** „Fleksibilnost granica Mike Tanile”, 5. april. (<https://www.kcb.org.rs/2021/04/fleksibilnost-granica-mike-tanile/>) *objavljeno i kao: „Pokretne slike”, *Politika, Kulturni dodatak*, Beograd, 3. april, 6.
- 2021.** „O perspektivama zajedništva. Izložba *Raw Perspectives* u Galeriji Artget”, 4. mart.
(<https://www.kcb.org.rs/2021/03/vizuelna-umetnost-i-mladi-prilozi-o-izlagackoj-sezoni-u-2021/>)
- 2018.** „Anselm Kifer/Für Andrea Emo”, *Supervizuelna*, 22. maj. (<http://www.supervizuelna.com/anselm-kifer-fur-andrea-emo/>)
- 2017.** „O novoj izložbi Ivane Kličković”, razgovor sa Ivanom Kličković, *Supervizuelna*, 8. novembar.
(<http://www.supervizuelna.com/o-novoj-izlozbi-ivane-klickovic/>)

Издвојене референце:

2024. „Изложба савремене југословенске уметности у Паризу 1961. године – прилог истраживању генезе културне политике Југославије”, у: *Полемички аспекти српског модернизма после 1945. са посебним освртом на деловање чланова Задарске групе*, Душан Оташевић, Весна Круљац (ур.),

САНУ, Београд, 251–266. [М 44; ISBN - 978-86-6184-053-1; COBISS.SR-ID - 158766345]

Рад представља резултат ауторкиног истраживања изведеног у оквиру рада на докторској дисертацији. Полазећи од до сада необрађене архивске грађе, у раду се систематично реконструише случај дуготрајног процеса планирања изложбе *Савремена уметност у Југославији*, која до сада није била у фокусу научних истраживања. Разматрајући разлоге одлагања реализације ове изложбе, која је након вишегодишњих припрема током 1950-их година коначно отворена у Националном музеју модерне уметности у Паризу 1961. године, као и дилеме које су се током процеса планирања јављале у вези са њеном концепцијом као званичном државном репрезентацијом, рад доприноси разумевању начина на који су се тежишта културне политике Југославије мењала када су у питању размене са иностранством у пољу уметности, као и генезе формирања званичне слике југословенске савремене уметности у том процесу кроз пример уметничких веза које се у 1950-им годинама формирају између Југославије и Француске у домену званичних међудржавних размена у пољу уметности, а које су до сада биле предмет спорадичних истраживања.

2024., „‘Aušvic 49865’ Vide Jocić i pitanje reprezentacije stradanja u Drugom svetskom ratu u skulpturi”, u: *Identitet umetnice u srpskoj modernoj umetnosti: zbornik radova*, Nataša Crnjanski (ur.), Akademija umetnosti, Novi Sad, 116–133. (са Аном Ереш) [М 44; ISBN - 978-86-81666-95-1; COBISS.SR-ID – 160691209; DOI https://doi.org/10.18485/uns_arsfid.2024.ch6]

У раду који је настао као резултат сарадње Софије Миленковић и др Ане Ереш, разматра се опус вајарке Виде Јоцић. На основу до сада необрађене хемеротечке и архивске грађе, у раду се пружа детаљан увид у недовољно познате динамичне почетке каријере Виде Јоцић крајем 1950-их и током 1960-их година, укључујући и интензивну рецепцију радова ове уметнице у југословенској и иностраној ликовној критици тог доба. Примери присутности, рецепције и ране афирмације Виде Јоцић истичу се у контексту њене касније маргинализације у канонима историје уметности. Ово питање се у другом делу рада испитује кроз проблемску анализу стратегија репрезентације теме страдања са акцентом на женском искуству у Другом светском раду у српској и југословенској скулптури позних 1950-их и током 1960-их година, при чему се изложба Виде Јоцић „Аушвиц 49865“ препознаје као пример специфичног скулпторског одговора на ово питање. Анализом изведеном у овом раду нуди се савремени методолошки оквир разматрања дела Виде Јоцић и омогућава сагледавање њене позиције и релевантности у ширим оквирима историје модерне скулптуре код нас, на начин који до сада није био заступљен у разматрањима дела ове уметнице.

2024. „Šta može da bude eko-umetnost: polemički aspekti određenja savremene ekološke umetnosti”, *Zbornik Seminara za studije moderne umetnosti Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu*, 20, 123–138. (са Мајом Петровић) [М 24; COBISS.SR-ID– 131952649; ISSN - 2217-3951; DOI: https://doi.org/10.18485/f_zsmu.2024.20.7]

У раду који је настао у сарадњи између Софије Миленковић и мср Маје Петровић се, на основу примера литературе усредсређене на еколошку уметност, издвојених због својих начелно различитих приступа теми уметности посвећене климатским променама, упоређују дефиниције и теоријске поставке разматрања ове уметности. Полазећи од тога да теоријска разматрања еколошке уметности нису међусобно контрадикторна и искључива, али се разликују по својим

тежиштима и начину на који говоре о улогама и потенцијалима ове уметности, у раду се анализирају два питања – с једне стране, које уметничке праксе можемо сматрати еколошким, а с друге стране адекватност и применљивост издвојених теоријских оквира као интерпретативних модела. Ове недоумице испитују се на две студије случаја, чиме рад представља допринос, не само анализи савремених теоријских поставки еколошке уметности, већ и сагледавању и тумачењу њених примера у оквирима савремене уметности код нас.

Током трајања актуелног звања, Софија Миленковић је резултате својих научних истраживања представила на два национална научна скупа – *Полемички аспекти српског модернизма после 1945. са посебним освртом на деловање чланова Задарске групе* у организацији Српске академије науке и уметности (2023) и *Идентитет уметнице у српској модерној уметности* у организацији Академије уметности у Новом Саду (2024).

Током трајања актуелног звања, Софија Миленковић је реализовала два истраживачка боравка у Паризу у оквиру резиденције Cité internationale des arts (август 2024) и програма Erasmus+ Short-Term Doctoral Mobility (октобар 2024) за који је добила финансијску подршку. Ове студијске боравке Софија Миленковић је искористила да обави архивско и библиографско истраживање за потребе свог доктората. Истраживања је обавила у следећим институцијама: Дипломатски архив, Ла Курнев; Национална библиотека Француске, Париз; Национални институт за историју уметности, Париз; Cité internationale des arts, Париз.

Радови Софије Миленковић су методолошки коректно постављени, пажљиво и предано написани, теме су истражене у архивама, разл. документацијама и у релевантној литератури. Показују одлично познавање материје изучавања и контекста, као и завидно опште образовање.

Награде и стипендије:

2024. Стипендија Erasmus+ Short-Term Doctoral Mobility.

2020. Награда „Лазар Трифуновић” за критичко писање о уметности (за чланак „Странац у Паризу: критичка рецепција Саве Шумановића на париској уметничкој сцени од 1926. до 1928. године”).

2018–2019. Стипендија Владе Француске за мастер студије у Француској.

2018. Награда Спомен-збирке Павла Бељанског за најбољи мастер рад из националне историје уметности одбрањен на Одељењу за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду.

2017. Награда „Проф. др Катарина Амброзић” коју додељује Библиотека града Београда студенту/студенткињи мастер студија историје уметности Филозофског факултета, Универзитета у Београду, ради реализације једномесечног студијског боравка у Паризу.

2016. Најбољи студент/студенткиња на Одељењу за историју уметности Филозофског факултета, Универзитета у Београду.

2013–2017. Републичка стипендија за студенте (додељује Министарство просвете, науке и технолошког развоја).

Закључно мишљење комисије, оцена испуњености услова:

Комисија закључује да кандидаткиња испуњава све услове за избор у научно звање истраживач сарадник:

Од датума избора у актуелно звање, истраживач-приправник мастер Софија Миленковић је обавила самостални истраживачки рад у вези са израдом докторске дисертације у договору са менторком проф. др Лидијом Мереник и завршила је у року све испитне обавезе предвиђене програмима прве и друге године докторских академских студија са највишим оценама (10). Предлог теме доктората под називом Уметничке везе између Београда и Париза (1949-1970) одбранила је 3. 6. 2024. године, а израда дисертације одобрена је 19. 9. 2024. године на XXI редовној седници Наставно-научног већа Филозофског факултета, након добијања сагласности Универзитета.

Током трајања актуелног звања, од децембра 2022, Софија Миленковић је објавила један научни рад категорије М24, два поглавља у тематским зборницима категорије М44 и имала је конференцијско излагање категорије М63 (видети библиографију у прилогу).

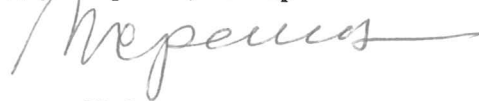
Предлог Наставно-научном већу:

Ценећи изузетност научног усавршавања, научних истраживања и објављених резултата, као и испуњеност услова (горе наведених, као и у библиографији и биографији), Комисија има задовољство да предложи избор мастера Софије Миленковић у звање истраживач сарадник.

Београд, 07.06.2025

Комисија у саставу:

Проф. др Лидија Мереник, ментор

Проф. др Јасмина Чубрило

Др Ана Ереш, виши научни сарадник

